

Uddannelsesministeriet
Styrelsen for Universiteter og Internationalisering
Bredgade 43
1260 København K

Att.: Torsten Asmund Sørensen

toso@ubst.dk

Høring vedr. debatoplæg om talentudvikling på de videregående uddannelser

AC takker for muligheden for at afgive bemærkninger til uddannelsesminister Morten Østergaards debatoplæg om talentudvikling på de videregående uddannelser. AC har udsendt debatoplægget til høring i medlemsorganisationerne og skal på den baggrund fremkomme med bemærkninger.

Sammenhængen mellem landets uddannelsesniveau og dets produktivitet og konkurrenceevne - som igen er forudsætning for vækst, velstand og velfærd - er velbeskrevet. Udvikling i optaget på de videregående uddannelser har været med til at øge uddannelsesniveauet, men det øgede optag skaber ikke desto mindre et pres på kvaliteten af uddannelserne, og særligt hvis laveste fællesnævner i for høj grad bliver styrende for ambitionsniveauet på uddannelserne. For der er ingen tvivl om, at den større heterogenitet i studentermassen i forhold til motivation, interesse og faglig formåen er et grundvilkår, der er blevet yderligere forstærket gennem de senere år på universiteterne og de videregående uddannelsesinstitutioner.

AC deler derfor også i udgangspunktet uddannelsesministerens vision om løft i kvaliteten af de videregående uddannelser ved (blandt andet) at sætte fokus på uddannelsernes evne til i højere grad at motivere, udfordre og dermed udvikle de dygtigste studerende til deres fulde potentiale.

Men det er samtidig afgørende for AC's fulde opbakning, at en større bevågenhed på de videregående uddannelser og på de dygtigste og mest talentfulde studerende ikke fjerner fokus, ej heller ressourcer, fra universiteternes generelle uddannelsesopgave. For den væsentligste uddannelsespolitiske dagsorden er helt indiskutabelt at få hævet den generelle kvalitet af universitetsuddannelserne, fx på uddannelser med alt for lille studiebelastning. I forlængelse heraf skal AC da også henstille, at politiske ambitioner for de videregående uddannelser får følge af den nødvendige finansiering til ambitionernes realisering, ligesom AC skal minde om, at høj kvalitet i uddannelserne afhænger af, at arbejds-

Den 30. august 2012
Sagsnr. S-2012-454
Dok.nr. D-2012-13068
bba/ka

AKADEMIKERNES
CENTRALORGANISATION

THE DANISH CONFEDERATION
OF PROFESSIONAL ASSOCIATIONS

Postboks 2192
Nørre Voldgade 29
DK - 1017
København K.

T +45 3369 4040
F +45 3393 8540

E ac@ac.dk
W www.ac.dk

vilkårene er tilstrækkeligt attraktive til at kunne tiltrække og fastholde højt kvalificerede lærere.

En særlig talentudviklingsstrategi på de videregående uddannelser bør have som bærende præmis, at dygtige talentfulde studerende interagerer med ordinære studerende igennem studieforløbet. I den forbindelse er AC da også glad for at kunne konstatere, at ministerens oplæg ikke synes at bygge på en forestilling om at isolere de særligt dygtige studerende på eliteuddannelser, men netop på et ønske om at tilvejebringe fleksible rammer, der skal gøre det muligt for uddannelserne at tilgode-se og udvikle den enkelte studerendes potentiale.

Ligeledes er AC meget enig i, at talentbegrebet bredes ud til også at omfatte de dygtige og talentfulde studerende, der ikke nødvendigvis tiltrækkes af en forskerkarriere, ligesom AC bifalder, at det internationale aspekt også berøres i forhold til at tiltrække særligt dygtige udenlandske studerende til de danske uddannelser og efterfølgende det danske erhvervsliv og arbejdsmarked.

Med ovenstående indledende bemærkninger in mente følger AC's kommentarer til nogle af de konkrete idéer til særlige talentinitiativer:

Innovations- og entreprenørskabstalenter skal fremmes

AC er meget enig i, at forslaget om talentudvikling i de videregående uddannelser også skal have et særligt fokus på fremme af innovations- og entreprenørskabstalenter.

Faktisk ser AC netop innovations- og entreprenørskab som et uddannelsesområde med stort forbedringspotentiale, og hvor fokus på talentudvikling forhåbentlig vil kunne bibringe området den nødvendige prestige og dermed bidrage positivt til en styrkelse af iværksætterkulturen på de videregående uddannelser.

AC skal i forlængelse heraf opfordre til, at netop udviklingen af særlige talenter inden for innovation og entreprenørskab således tildeles en mere central placering i en fremtidig talentstrategi for de videregående uddannelser end det, debatoplægget synes at lægge op til.

Sammenhæng i talentindsatsen – overgangen fra ungdomsuddannelserne

AC er umiddelbart tøvende overfor forslaget om, at undervisere fra videregående uddannelser inddrages som mentorer og gæsteundervisere i gymnasiet og på erhvervsskoler. For det første løfter undervisere på de videregående uddannelser i forvejen en ganske stor vejlednings- og undervisningsopgave. For det andet kan forslaget ses som et forsøg på at imødekomme kritikken af overgangsvejledningen fra de gymnasiale uddannelser.

AC skal derfor opfordre til, at der foretages en grundig evaluering af organiseringen og opbygningen af den samlede vejledningsindsats, som er effektueret med vejledningsreformen fra 2004, og som siden er fulgt

op med ændringer – senest med afskaffelsen af gennemførelsesvejledningen i ungdomsuddannelserne.

Talentforløb på alle uddannelser

AC støtter idéen om, at uddannelsesinstitutionerne via lovhjemmel skal have mulighed for at indføre formelle talentforløb på alle uddannelser. Hensigten er, at institutionerne i højere grad skal kunne udfordre og udvikle den enkelte studerendes potentiale, samt at sikre en officiel anerkendelse på eksamensbeviset, fx en honoursgrad, for et gennemført talentforløb.

Som nævnt indledningsvist støtter AC den foreslåede model, hvor studerende på et talentforløb får udarbejdet en individuel studieplan med særlige faglige udfordringer samtidig med, at den studerende fortsat følger undervisningen på den ordinære uddannelse.

AC støtter debatoplæggets grundtanke om fleksible forløb, hvor det er op til uddannelsesinstitutionerne, hvorledes forløbene konkret skrues sammen. I den forbindelse vil AC dog gerne understrege vigtigheden af, at undervisere og de studerende inddrages i talentindsatserne, da de studerende og deres undervisere er de nærmeste til at vurdere og beslutte, hvad der vil passe bedst for den enkelte. Ligeledes at en talentindsats på uddannelserne bør udfolde og understøtte mangfoldighed og inklusion, fx i forhold til køn og sociale baggrund.

Friere rammer for talentudvikling

AC støtter forslaget om udvidelse af ECTS-rammen, således at studerende inden for tidsrammen af den ordinære uddannelse har mulighed for at tage ekstra fag eller praktikforløb.

AC har tidligere efterlyst et opgør med det fastlåste ECTS-loft, netop fordi det forhindrer studerende fra at dygtiggøre sig udover det ordinære niveau. En ophævelse af ECTS-loftet vil således give den fleksibilitet, der gør det muligt for uddannelsesinstitutionerne at tilgodese de studerende, der vil og kan lidt mere end deres studiekammerater.

AC noterer sig endvidere opfordringen til, at uddannelsesinstitutionerne søger ekstern finansiering til at understøtte talentindsatsen. En sådan mulighed bør dog have følgeskab af en forpligtelse fra universiteterne til at sikre, at talentudvikling ikke koncentrerer inden for de hoved- og fagområder, der måtte have bevillingsgivernes bevågenhed.

Hurtige spor

AC er skeptisk med hensyn til debatoplæggets forslag om, at ambitiøse studerende skal kunne færdiggøre deres uddannelse hurtigere end normeret tid. Spørgsmålet er, om det er et klogt karriereråd for studerende at skynde sig med at færdiggøre deres studier? Alt tyder på, at erhvervslivet ikke honorerer hurtige studerende, idet flere undersøgelser viser, at vejen til første job i høj grad afhænger af det CV den studerende har opbygget sideløbende med sit studium.

Samtidig finder AC, at hvis der opstår en tendens til, at nogle uddannelser (kan) gennemføres på mindre end normeret tid, at man så i stedet overvejer normeringen og herunder ikke mindst undervisningsomfanget på disse uddannelser.

Sammenhæng i talentindsatsen – på tværs af de videregående uddannelser

AC støtter et forbedret uddannelsessamarbejde på tværs af institutioner - inden for fagligt meningsfulde søjler - til fordel for de studerendes muligheder for at følge kurser på andre uddannelsesinstitutioner end den, de er indskrevet på.

AC støtter derfor også en ændring af de eksisterende uddannelsesregler, således at talentfulde studerende i kraft af samarbejdsaftaler mellem institutionerne kan få adgang til meritfag, uanset de ikke opfylder adgangskravene til hele uddannelsen.

Tiltrækning og fastholdelse af internationale talenter

Der nævnes en række barrierer for tiltrækning og fastholdelse af internationale studerende af blandt andet lovgivningsmæssig, administrativ og kulturel karakter. AC bemærker, at dette område vil blive nærmere adresseret i regeringens internationaliseringsstrategi, der forventes fremlagt i efteråret 2012.

AC er enig i behovet for at få sat ind overfor u hensigtsmæssige barrierer i forhold til at tiltrække og fastholde internationale studerende. AC skal her opfordre til, at fastholdelse af internationale studerende bredes ud til også at omhandle tiden efter endt uddannelse, hvor den udenlandske dimittend er jobsøgende. Alt for mange dimittender med udenlandsk baggrund ser sig af økonomiske grunde nødsaget til at tage tilbage til hjemlandet, fordi de er uden forsørgelsesgrundlag fra det tidspunkt, de dimitterer, til de finder deres første job.

AC foreslå derfor, at en internationaliseringsstrategi også ser på hvad der kan gøres for, at udenlandske dimittender med en dansk kandidatgrad sidestilles med danske dimittender i forhold til A-kasse medlemskab og dagpengereget på dimittendsats.

Afslutningsvis skal AC opfordre ministeriet til at sammentænke talentstrategien med ministerens anden satsning om at skabe mere fleksibilitet og større sammenhæng i det videregående uddannelsessystem for alle studerende – ikke kun de mest talentfulde.

Med venlig hilsen

Birgit Bangskjær

D: 22495855

E: bba@ac.dk